

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХЕРСОНСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»
ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ
ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ В ПЕРЕЯСЛАВІ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА
ЛУГАНСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Теоретико-методологічні основи розвитку освіти та управлінської діяльності

Матеріали
IX Всеукраїнської науково-практичної
конференції з міжнародною участю

4 грудня 2025 року

Херсон

Редакційна колегія:

Жорова І. Я. – доктор педагогічних наук, професор;

Кузьменко В. В. – доктор педагогічних наук, професор;

Слюсаренко Н. В. – доктор педагогічних наук, професор;

Кохановська О. В. – доктор педагогічних наук, професор;

Одайник С. Ф. – доктор філософії, доцент.

- Теоретико-методологічні** основи розвитку освіти та управлінської діяльності: матеріали IX Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (4 грудня 2025 року, м. Херсон) / за ред. Кузьменка В. В., Слюсаренко Н. В.: Херсон: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2025. 380 с.

Збірник містить матеріали IX Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Теоретико-методологічні основи розвитку освіти та управлінської діяльності». У працях авторів розглянуто теоретико-методологічні основи розвитку освіти та управлінської діяльності в умовах суспільних трансформацій і глобальних викликів; стратегії управління закладами освіти в період воєнного стану та повоєнного відновлення; професійний і особистісний розвиток педагогічних та управлінських кадрів у системі неперервної освіти й сучасних освітніх практик; цифрову трансформацію систему освіти й управління на основі інновацій, освітньої аналітики та технологій штучного інтелекту; освіту як простір формування цінностей, громадянської відповідальності, патріотизму; міжнародну співпрацю та інтеграційні процеси у сфері освіти і науки.

УДК 37.018

Статті подано в авторській редакції. Відповідальність за точність викладених у публікаціях фактів несуть автори.

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ ОСВІТИ
ТА УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ЗМІСТ

Баштанікова А. А., Водяна В. О. Методи гри та театралізації в процесі аналізу музичних творів з учнями початкових класів	8
Бела О. В. Цифровізація управління якістю в ЗЗСО у вимірі можливостей, ризиків та управлінських рішень	11
Беспарточна О. І. Сучасні тенденції розвитку вищої педагогічної освіти в Україні та Німеччині	14
Біла Л. В. Професійне зростання педагога в часи війни: від викликів до можливостей	18
Білаковський О. І. Формування SOFT SKILLS компетентностей студентської молоді як чинник розвитку громадянської відповідальності та ціннісних орієнтацій в освітньому просторі	21
Близнюк М. М., Підгорний К. О. Використання сучасних інформаційних технологій для підготовки фахівців професійної освіти	24
Боднар О. С., Шевчик Б. В. Алгоритм процесу формування управлінської компетентності майбутніх менеджерів в умовах воєнного стану	30
Болотникова Т. Г. Навчально-методичне забезпечення фізкультурної освіти на початку ХХІ ст.	33
Бохонько Є. О., Ластовецький О. М. Використання новітнього обладнання та технологій у ремонті колісних транспортних засобів як чинник професійного розвитку педагогічних кадрів у системі неперервної освіти	36
Бохонько Є. О., Михайлов С. В. Впровадження інноваційних методів діагностики автомобілів із використанням сучасного обладнання як чинник оновлення змісту навчальних програм та розвитку педагогічних кадрів у системі неперервної освіти	38
Брайло Ю. В. Цифрова трансформація управління фізкультурно-оздоровчим процесом у закладах дошкільної освіти засобами інноваційних технологій	41
Бурім О. В. Педагогічна стійкість у часи невизначеності: практики ресурсної комунікації	43
Валькова О. Б., Водяна В. О. Виховний потенціал сучасних українських пісень для дітей у формуванні національної ідентичності учнів початкової школи .	46
Вархов Н. Р., Водяна В. О. Використання засобів графічного моделювання форми у навчанні музичному сприйманню учнів молодшого шкільного віку	48
Вархов С. Р., Водяна В. О. Внесок Я. Степового у розвиток вокальної та інструментальної музики для дітей як джерело репертуару для початкової школи	51
Vasylenko O. M. Concept of formation of professional orientation in students of socio-economic specialties in the process of continuous training	53
Возна В.В., Водяна В. О. Художньо-стильові особливості українського пісенного репертуару для учнів початкових класів: критерії добору і методи вивчення	55
Волч І. Р., Михайлишин Г. І., П'ятковський Т. І. Особливості застосування кейс-методу при підготовці фахівців медичного профілю	58
Гавришак Г. Р., Уруський А. В. Історичні аспекти формування перших закладів технічної освіти в Європі	60
Гальчинський В. В., Дембіцька С. В. Особливості розвитку SOFT SKILLS майбутніх фахівців іт-спеціальностей засобами цифрових освітніх платформ в умовах прискореної глобальної трансформації	64

ЛІТЕРАТУРА:

1. Кравченко Ю. А. Педагогічні пріоритети цифрової трансформації професійної освіти. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2024. №19. С. 7–15. URL: lib.iitta.gov.ua.
2. Кир'янов А. В., Іриневич Ю. В., Горна М. О. Сучасні тенденції використання інформаційних технологій у закладах освіти. *Інститут освітньої аналітики*. 2021. С. 36–45. URL: science.iea.gov.ua.
3. Радкевич В. О., Пригодій М. А. Цифрова трансформація професійної освіти в Україні: реалії, виклики та перспективи. *Edukacja Zawodowa i Ustawiczna*. 2024. №9. С. 5–18. URL: lib.iitta.gov.ua.
4. Kulvnych. O. A. Digital transformation of vocational educational organizations of Ukraine: European vector. *ScienceRise: Pedagogical Education*.. 2021. № 4 (43). С. 45–52. URL: <https://doi.org/10.15587/2519-4984.2021.238001>.

Боднар О. С., Шевчик Б. В.*

АЛГОРИТМ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Сьогодні в Україні, у ситуації постійних ризиків та швидких змін, особливо важливо мати фахівців, здатних діяти системно, етично та стратегічно. Саме тому підготовка магістрів до управлінської діяльності в умовах воєнного стану набуває критичного значення. Актуальність дослідження алгоритму процесу формування управлінської компетентності майбутніх менеджерів ускладнюється умовами воєнного стану, який загострив майже всі проблеми суспільства у сфері підготовки кадрів. Водночас стан невизначеності не скасував, а навпаки підсилив запит на висококваліфікованих управлінців, здатних працювати в умовах нестабільності. Отже, управлінська майстерність і компетентність постають не просто професійними характеристиками, а ціннісними орієнтирами, що забезпечують життєздатність сучасної економіки й освітньої сфери.

Мета статті – обґрунтування та розроблення алгоритму процесу формування управлінської компетентності майбутніх менеджерів в умовах воєнного стану з урахуванням загострення суспільних та освітніх викликів.

Алгоритми важливі для будь-якої професійної діяльності, особливо для управлінської, оскільки через логічний порядок дій менеджер має змогу прийти до ефективних рішень. Поняття «алгоритм» є відомим широкому загалу і прописується в словниках як «послідовність для виконання будь-якого завдання» [5], або як: «набір правил або керувальних впливів» [1]. О. Боднар підкреслює, що сутнісний зв'язок між процедурами та алгоритмами є діалектичним. Тобто процедури – це «етапи експертного оцінювання, а алгоритми – це конкретні дії для виконання кожного етапу» [2]. Найчастіше алгоритми зустрічаються в математиці, психології та в менеджменті.

* © Боднар О. С., Шевчик Б. В.

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ ОСВІТИ ТА УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У професійній діяльності частіше використовують поняття «методика», ніж алгоритм. проте варто використовувати і алгоритми, оскільки вони дають можливість стежити за тим, щоб не пропустити важливі кроки для досягнення мети професійної підготовки. В. Гладкова пропонує акмеологічний алгоритм формування та розвитку управлінської (аутопрофесійної, акмеологічної) компетентності керівника ЗЗСО: зокрема: «послідовність кроків від накопичення акмеологічно-управлінських знань до рефлексії й подальшого саморозвитку професійної компетентності» [3]. О. Горішна розробила алгоритм управління змінами в освітньому процесі закладу загальної середньої освіти [4]. В. Мірошніченко теж підкреслює важливість встановлення алгоритму формування управлінської компетентності майбутніх офіцерів, розуміючи його як «сукупність і послідовність педагогічних дій, методів і засобів; далі в тексті розкриваються ключові стратегії (інтеріоризація, проблематизація, рефлексія) та дисципліни, через які реалізується цей алгоритм [6].

В. Бодак і О. Пристай, О Prystai. подають такий алгоритм формування управлінської компетентності: діагностика профілю компетентності; розроблення індивідуальних траєкторій; серія навчальних модулів (вебінар-тренінги, проектна діяльність тощо); повторна діагностика й аналіз динаміки [7].

Формування управлінської компетентності відбувається у коледжах протягом 3-4 років. Варто зауважити, що сьогодні під час воєнного стану ми живемо в умовах невизначеності, відтак будь-які алгоритми не можуть бути ідеальними, але без них важко буде вносити корективи в непевних ситуаціях. А головне, є можливість підготуватись до прийняття рішень у непередбачених ситуаціях. Тому у рамках реалізації мети пропонуємо наступний алгоритм:

1. Формування концепції підготовки майбутніх менеджерів; зокрема визначається стратегічна ідея, цінності та принципи професійної підготовки управлінців у період воєнного стану.
2. Вивчення досвіду формування управлінської компетентності; проведення порівняльного аналізу підходів, які застосовують у різних сферах суспільно-економічного життя.
3. Визначення актуальних компетентностей майбутніх менеджерів, зокрема варто враховувати те, що під час ситуації невизначеності підсилює потребу в гнучкості, відповідальності та здатності до швидкого прийняття рішень.
4. Аналіз контекстуальних потреб ринку праці в умовах війни.
5. Проектування змісту навчальних дисциплін. Особлива увага приділяється практикоорієнтованим завданням, симуляціям і тренінгам.
6. Інтеграція елементів кризового й стратегічного менеджменту для підготовки майбутніх керівників до дій у стресових ситуаціях.
7. Формування психологічної стійкості майбутніх менеджерів через індивідуальну роботу та тренінги.
8. Використання методів навчання, орієнтованих на досвід: кейси, рольові ігри, проектне навчання й моделювання ситуацій воєнного періоду.
9. Розвиток лідерських якостей та управлінської відповідальності.
10. Організація

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ ОСВІТИ ТА УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

наставництва та консультативної підтримки. Наставництво забезпечує майбутнім менеджерам можливість отримати реальні управлінські поради та аналізувати складні ситуації разом з практиками. 11. Проведення управлінських практик у різних типах організацій. Практика формує здатність діяти в реальному часі та приймати відповідальні рішення. 12. Створення індивідуальних траєкторій професійного розвитку з урахуванням сильних сторін, прогалин та професійних прагнень. 13. Оцінювання сформованості управлінської компетентності. 14. Корекція й удосконалення алгоритму відповідно до потреб воєнного часу. На завершальному етапі здійснюється оновлення програм, методів і форм підготовки на основі фідбеку, результатів практики та зовнішніх змін. Алгоритм стає гнучким, адаптивним і здатним відповідати новим умовам, що є критичним для країни у стані війни.

Отже, запропонований алгоритм формування управлінської компетентності майбутніх менеджерів доводить свою ефективність в умовах воєнного стану, оскільки забезпечує системність і цілеспрямованість професійної підготовки. Важливо, що алгоритм передбачає адаптивність, що дозволяє оперативно реагувати на зміни та коригувати освітній процес відповідно до нових викликів. Реалізація такого підходу сприятиме підготовці компетентних, відповідальних і стратегічно мислячих менеджерів, здатних ефективно діяти в умовах невизначеності.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Анісімов А. В. Алгоритм. Велика українська енциклопедія (дата звернення 16.12.2020р.). URL: <https://vue.gov.ua/Алгоритм>.
2. Боднар О.С. Процедури та алгоритми експертного оцінювання. *Народна освіта*, 2007. № 3. URL [www/narodnaosvita.kiev.ua](http://narodnaosvita.kiev.ua).
3. Гладкова В. Акмеологічна компетентність керівника закладу загальної середньої освіти в умовах змін. *Вісник Дніпровської академії неперервної освіти. Серія: «Філософія. Педагогіка»*. 2023. 1(1), 76-81. https://visnuk.dano.dp.ua/index.php/pp/article/view/106?utm_source=chatgpt.com.
4. Горішна О. Алгоритм управління змінами в освітньому процесі закладу загальної середньої освіти. *Імідж сучасного педагога*. 2021. 2(197). С. 5–11. URL: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2021-2\(197\)-5-11](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2021-2(197)-5-11).
5. Куньч З. Й. Універсальний словник української мови. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. 848 с.
6. Мірошніченко В. І. Формування управлінської компетентності майбутніх офіцерів у професійній підготовці *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*, 2024. вип. 214, С.63-67. <https://pednauk.cusu.edu.ua/index.php/pednauk/article/view/1837/1813>.
7. Bodak V., Prystai O., та ін. Development of Managerial Competence of Heads of Educational Institutions in Crisis Conditions *Society. Integration. Education. Proceedings of the International Scientific Conference, Volume I, 2023 (Latvia). SOCIETY. INTEGRATION. EDUCATION Proceedings of the International Scientific Conference. Volume I, May 26th, 2023. 67-74*. URL: <https://journals.rta.lv/index.php/SIE/article/view/7085>.